

בס"ד

שאלון בחינה

בנושא:

איסור והיתר

מועד:

שבט תשפ"ד

סמל שאלון:

101.2.24

שימו לב: יש לנהוג על פי ההנחיות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

בהצלחה!

מועד שבט תשפ"ד

בס"ד

בחינה בהלכות איסור והיתר

כ"ו שבט תשפ"ד

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' – עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' – יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. דם שפירש ממקום למקום

איתא בגמרא: "השובר מפרקתה של בהמה קודם שתצא נפשה הרי זה מכביד את הבשר וגוזל את הבריות ומבליע דם באיברים".

א. מהי מחלוקת הראשונים בדם שפירש ממקום למקום בחתיכה? וכיצד כל אחד מהם מפרש את הגמרא הנ"ל?

ב. בשר שנתבשל בלא מליחה והיה ששים בתבשיל כנגד החתיכה מה דינה של החתיכה? ומה הטעם לכך? כתוב את פסק השו"ע והרמ"א.

ג. בשר שנתבשל בלא מליחה ונתערב ברוב חתיכות היתר, האם בטל ברוב? כיצד פוסקים הרמ"א והש"ך בזה? ומה טעמו של כ"א מהם?

עמוד 1 מתוך 4

2. טיפת חלב שנפלה בצד הקדירה

- א. בענין טיפת חלב שנפלה בקדירה נאמרו ד' שיטות בראשונים.
מהם השיטות? ומהו מקור כל שיטה בגמ' וכיצד פוסק השו"ע להלכה?
ב. מהי שיטת הט"ז בזה? ומהי הנפק"מ ההלכתית לשיטתו?
ג. טיפת חלב שנפלה בדופן הקדירה שבישל בה מים ואין 60 כנגדה, ולאחר מכן בישל באותה קדירה בשר וגם בה לא היה 60 כנגד הטיפה. מה דין התבשיל? ומדוע?

3. חנ"נ באיסור בלוע

- א. מהי מחלוקת הראשונים בדין חנ"נ בבלוע בכלים? כיצד פוסק הטור בדין זה? כתוב את דעת הב"י והד"מ בהבנת דעת הטור.
ב. כיצד פוסקים השו"ע והרמ"א להלכה? והאם יש הבדל בין בשר וחלב לשאר איסורים?
ג. המרדכי כתב לחלק בין חנ"נ בכלי חרס לשאר כלים- מהי הבנת הט"ז, הש"ך, והרש"ל בדברי המרדכי? וכיצד פוסק הרמ"א להלכה?

4. איסור בשר בחלב

- א. חתיכת בשר שבלועה מחלב ונאסרה, ונגעה בחתיכות אחרות חס בחם – מה דינם של החתיכות ומדוע? והאם יש הבדל בין בשר כחוש לשמן בזה? פרט את מח' הראשונים והאחרונים בזה.
ב. חתיכה הבלועה מאיסור ונגעה בחתיכת היתר חס בחם- מה דין חתיכת ההיתר? והאם יש הבדל בין כחוש לשמן?
ג. כלי שבלע איסור ונגע בחתיכת היתר חס בחם – מה דין החתיכה ומדוע? ומה הדין אם כלי זה נגע בכלי אחר חס בחם ללא רוטב? והאם יש הבדל בין איסור כחוש או שמן?

5. דין טעם כעיקר

- א. נחלקו הראשונים האם טעם כעיקר דאורייתא או דרבנן (מין בשאינו מינו) כיצד מבארים כל אחד מהראשונים את דברי הגמ' בעבודה זרה "טעמו ולא ממשו - אין לוקים עליו". "טעמו וממשו - לוקים עליו"?
ב. באילו מקרים לכולי עלמא טעם כעיקר דאורייתא?
ג. מהו ההבדל ההלכתי בין טעם, זיעה, וריחא? ציין מקורות.

עמוד 2 מתוך 4

6. כבוש כמבושל

- א. האם כבישה אסורה מדאורייתא בבשר וחלב, ובשאר איסורים? ומה הדין בכבישה בחומץ ובציר? פרט!
- ב. האם יש כבישה בכלים במקרים הבאים:
1. היתר, שנכבש בכלי איסור מעת לעת?
  2. איסור, שנכבש בכלי היתר? והאם יש הבדל בסוג הכלי (עץ, מתכת)?
  3. איסור חלב שנכבש בשמן זית, ולא היה ששים כנגד החלב, מה דינו של השמן?

7. דבר שיש לו מתירין

- קיימ"ל הא דדבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטיל זהו רק במין במינו.
- א. כתוב שני טעמים שהובאו בפוסקים, מדוע נאמר דין זה רק במין במינו?
- ב. ציין שני אופנים שאפילו שבתערוכת הם שני מינים, יחשב לעניין דבר שיש לו מתירין כמין במינו.
- ג. חתיכה שנאסרה מחמת שבלוע בה איסור או שקיבלה טעם איסור ונתערבה באחרות, האם נאמר בזה דין דבר שיש לו מתירין?

8. קבוע דאורייתא וקבוע דרבנן

- א. קבוע שנפל לתערובת- מה הדין בקבוע דאורייתא? בקבוע דרבנן? פרט את שיטות הראשונים וכיצד פוסקים השו"ע והרמ"א.
- ב. פריש בפנינו – מה הדין בקבוע דאורייתא? בקבוע דרבנן? פרט את שיטות הראשונים.

*****

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. מעשה במרק בשרי ומוט טחינה חלבי

- עקרת הבית טחנה בטעות לצורך תינוק סיר מרק רותח ובתוכו נתח בשר, ע"י מוט טחינה חלבי שיש בו להבי חיתוך ממתכת. מיד כשנזכרה שהמוט חלבי פסקה מהטחינה. ועתה נפשה בשאלתה לברר צדדי הדין.
- א. מה דין הבשר ולהבי החיתוך? התייחס למצב שהלהבים בני יומם או כשאניס בני יומם או ספק?
- ב. מה דין המרק: האם יש חילוק אם גוף המוט ממתכת או מפלסטיק? מה הדין שלא יודעת כמה נכנס המוט במרק? האם נאמנת לומר לרב עד כאן נכנס המוט במרק?
- ג. מה הדין במקרה שיצקה את המרק והנתח בשר מהסיר, לכלי קיבול בשרי של מערביל שלהביו חלביים, והחלה הטחינה ופסקה?

10. מעשה בחביתה

חיילים במטבח בבסיס רצו להכין חביתה, בטעות חתכו את הבצל לחביתה בסכין בשרית שאינה בת יומא, ולאחר מכן טגנו את הבצל הנ"ל במחבת חלבי שאינו בין יומו וכעת רוצים להכין את החביתה עם הבצל הנ"ל לארוחה חלבית.

האם מותר להם לעשות זאת? חווה דעתך בפירוט הבעיות ההלכתיות, בדן הבצל, בדן המחבת ופתרון. לשיטת הרמ"א והמחבר. פרט את שיטות הראשונים.

11. דין כבד שנמצא בעוף

א. אדם קנה עוף מוכשר ונמצא בתוכו כבד. מה דין העוף והכבד?

ב. צלה את העוף ולאחר מכן מצא בתוכו כבד. מה דין העוף והכבד? האם יש הבדל אם הכבד

דבוק בעוף או לא?

ג. בישל עוף עם כבד שהיה דבוק בעוף, ויש 60 בקדירה כנגד הכבד, מה דין העוף לשיטת השו"ע והרמ"א? פרט.

12. דין דבר המעמיד

בדן דבר המעמיד נחלקו הראשונים, כתוב בכל אחד מהמקרים דלקמן מהי מחלוקתם וכיצד נפסק להלכה:

א. מעמיד בעור נבילה.

ב. חלב שהועמד בבשר כשר.

ג. עור קיבה שנמלח או נכבש בחלב, והעמידו בו גבינות.

ד. בשר שבושל בחלב ואח"כ העמידו בו גבינות.

*****

עמוד 4 מתוך 4